

Ändring av förordning om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Dokumentbeteckning

COM(2025) 780

Celexnummer 52025PC0780

Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Regulation (EU) 2018/848 as regards certain production, labelling and certification rules and certain rules on trade with third countries

Sammanfattning

Europeiska kommissionen har presenterat ett förslag till ändring av EU-förordningen om ekologisk produktion inom tre områden.

Det första området rör import av ekologiska produkter där EU-domstolen klargjort att produkter som importeras från tredjeländer med regler likvärdiga de som gäller inom EU inte får använda EU:s ekologiska logotyp eller hänvisa till ekologisk produktion i märkningen. Det andra området rör en förlängning av kommissionens erkännande av elva tredjeländer som likvärdiga med EU när det gäller ekologisk produktion. Det tredje området rör förslag för att förenkla för företagen och på så sätt stärka konkurrenskraften för EU:s ekologiska produktion.

Regeringen ser ekologisk produktion som en viktig del av den svenska livsmedelsproduktionen och den grundläggande utgångspunkten är att ändringar av EU-förordningen ska leda till lönsamhet och konkurrenskraft för relevanta aktörer. Regeringen anser att förenklade regelverk är avgörande för att förbättra förutsättningarna för den ekologiska produktionen. Regeringen välkomnar förslaget och ser utrymme för ytterligare förenklningar inom de områden som omfattas av förslaget.

1. Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007 fastställs principer och regler för ekologisk produktion och om märkning av ekologiska produkter (EU-förordningen om ekologisk produktion). EU-förordningen om ekologisk produktion syftar bland annat till att garantera rättvis konkurrens för jordbrukare och andra aktörer, förebygga bedrägeri och otillbörlig användning av ekologisk märkning, öka konsumenternas förtroende för ekologiska produkter och uppmuntra till hållbar utveckling inom ekologisk produktion i EU.

Kommissionen presenterade i december 2025 ett förslag till ändring av EU-förordningen om ekologisk produktion. Syftet med de föreslagna ändringarna är att tydliggöra reglerna för import av ekologiska produkter efter Herbaria II-målet i EU-domstolen, undvika potentiella störningar i den internationella handeln och förenkla för företagen för att på så sätt stärka konkurrenskraften för EU:s ekologiska produktion.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionens förslag innehåller följande ändringar.

Märkning av produkter från tredje land med motsvarande regler

EU-domstolen har i mål C-240/23 Herbaria Kräuterparadies II slagit fast att produkter som importeras från tredjeländer, vars ekologiska produktions- och kontrollsystem har erkänts som likvärdiga med EU:s, inte får märkas vare sig med EU:s logotyp för ekologisk produktion eller med termer som hänvisar till ekologisk produktion.

Kommissionen föreslår att EU:s logotyp för ekologisk produktion ska få användas vid märkning, presentation och marknadsföring av produkter från tredjeländer med motsvarande regler – förutsatt att vissa kompletterande krav uppfylls. Vidare föreslås att för bearbetade produkter tillverkade inom EU, där vissa ingredienser importerats från tredjeländer med motsvarande regler, får

EU:s logotyp för ekologisk produktion användas om dessa ingredienser utgör högst fem procent av de jordbruksbaserade ingredienserna.

Erkännandet av länder utanför EU som anses ha likvärdiga ekologiska normer

Kommissionen har erkänt elva tredjeländer som likvärdiga med EU när det gäller ekologisk produktion. Enligt nuvarande regelverk upphör EU:s erkännanden den 31 december 2026 och måste därefter ersättas av internationella handelsavtal om ekologiska produkter. Förhandlingar om sådana avtal har inletts men för att undvika störningar i den internationella handeln föreslår kommissionen att nuvarande erkännanden förlängs till den 31 december 2036.

Undantag från kravet att inneha certifikat

Enligt EU-förordningen om ekologisk produktion får en medlemsstat undanta mindre aktörer, som säljer oförpackade ekologiska produkter (annat än foder) direkt till slutkonsument, från kravet att inneha certifikat. Enligt nuvarande villkor kan en verksamhet undantas om försäljningen av oförpackade produkter är liten i mängd, liten i ekonomiskt värde, eller om kostnaderna för certifiering skulle bli oproportionerligt höga i förhållande till den totala omsättningen.

Kraven bedöms inte längre vara relevanta, bland annat på grund av kostnadsökningar sedan EU-förordningen trädde i kraft. Kommissionen föreslår att aktörer endast behöver uppfylla kravet att sälja högst en viss mängd oförpackade ekologiska produkter per år. Gränsen förslås höjas från 5 000 kg till 10 000 kg per år.

Ändringar kopplat till fjäderfähus

Förslaget innebär att den maximala användbara ytan för slaktfjäderfä ska gälla per fjäderfähus i stället för per produktionsenhet. Detta gör det möjligt för aktörer att ha flera fjäderfähus, vart och ett med en maximal yta på 1 600 m², inom produktionsenheterna på sin gård. Det här förslaget innebär att en producent kan utöka med ännu ett separat fjäderfähus på sin gård.

Förslaget kan enligt kommissionens bedömning sänka administrativa kostnader, förenkla driften och stärka den ekologiska slaktfjäderfäsektorns konkurrenskraft, samtidigt som nuvarande krav på djurvälstånd fortsatt gäller oinskränkt.

Övriga ändringar

Utöver förslagen ovan finns även förslag som innebär ökad djurvelfärd genom att krav på utevistelse för fjäderfä anpassas så att fåglar endast behöver ha tillgång till utomhusmiljö när de är tillräckligt befvädrade för att tåla utetemperaturer. Aktörer ska enligt förslaget få använda de produkter och ämnen som finns tillgängliga på marknaden för rengöring och desinfektion i förädlings- och lagringsanläggningar och inte behöva förhålla sig till en begränsad lista. Förslaget innehåller även ändrade regler för karenstid efter behandling av djur med veterinärmedicinska läkemedel där karenstiden enligt horisontella regler är noll dagar, sammansättning av aktörsgrupper samt fastställande av en omställningsperiod och en minimiålder vid slakt för vaktlar avsedda för köttproduktion. Minimialdern för vaktlar är en ny regel som syftar till att stimulera en mer extensiv fjäderfäproduktion för vaktlar.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

EU-förordningen om ekologisk produktion samt genomförandeakter och delegerade akter till den förordningen kompletteras på nationell nivå av ett antal lagar, förordningar och föreskrifter. Den preliminära bedömningen är att behovet av eventuella ändringar i den nationella regleringen är begränsat.

1.4 Budgetära konsekvenser och konsekvensanalys

Förslaget bedöms inte ha några budgetära konsekvenser.

Enligt kommissionen väntas förslaget stärka den ekologiska sektorn i EU genom att förenkla regler, minska kostnader och underlätta den administrativa bördan och de positiva effekterna uppnås samtidigt som EU:s höga ekologiska standarder bibehålls.

2. Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen ser ekologisk produktion som en viktig del av den svenska livsmedelsproduktionen och den grundläggande utgångspunkten är att ändringar av EU-förordningen ska leda till lönsamhet och konkurrenskraft för relevanta aktörer. Regeringen anser att förenklade regelverk är avgörande för att förbättra förutsättningar för den ekologiska produktionen. Detta innebär också

att motverka omotiverade administrativa och ekonomiska hinder för ekologiska producenter. Regeringen betonar vikten av att efterfrågan på ekologiska produkter i första hand ska vara marknadsdriven.

Regeringen välkomnar kommissionens förslag till ändringar av EU-förordningen om ekologisk produktion och stödjer förenklingsambitionerna. Samtidigt är regeringen positiv till ytterligare förslag till mindre justeringar i lagstiftningen om detta leder till minskad administrativ börda för producenter och operatörer samtidigt som ambitionsnivån för ekologisk produktion bibehålls. Regeringen ser det som angeläget att förslaget träder i kraft innan årsskiftet.

Regeringen ser utrymme för ytterligare förenklingar inom de områden som omfattas av förslaget. Bland annat gällande undantag från att inneha ett certifikat för aktörer som säljer oförpackade ekologiska produkter (förutom foder). För att undvika oproportionerliga administrativa bördor anser regeringen att den föreslagna gränsen för att inneha certifikat för aktörer bör höjas ytterligare eller tas bort. Det gäller även förenkling av regler för fjäderfähus per produktionsenhet för slaktfjäderfä. Regeringen anser att förslaget om en lättnad för begränsningar av ytan är ett steg i rätt riktning men anser att begränsningen kan tas bort helt. Det finns redan regler i sekundärlagstiftning om högsta flockstorlek, beläggningsgrader och krav på utevistelse med mera som är relevant för djurvälfaerden. Djurvälfaerden bibehålls således även om det blir tillåtet att ha fler separata fjäderfähus på samma gård (produktionsenhet).

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas och andra intressenters ståndpunkter

Förslaget har inte sänts på remiss. Synpunkter från relevanta aktörer har hämtats in genom möten med berörda aktörer.

3. Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Förslaget baseras på artikel 43.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Förordningen antas av rådet och Europaparlamentet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet (artikel 249 i samma fördrag). Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Kommissionen bedömer att förslaget i sin helhet är förenligt med subsidiaritetsprincipen, då förslaget ändrar i bestämmelser i EU-förordningen om ekologisk produktion som är antagen på EU-nivå. Målsättningen med förslaget skulle inte kunna uppnås i tillräcklig utsträckning på medlemsstatsnivå. Regeringen instämmer i kommissionens bedömning avseende subsidiaritetsprincipen.

När det gäller proportionalitetsprincipen anser kommissionen att förslagen inte går längre än vad som är nödvändigt för att uppnå syftet med att förenkla och minska den administrativa bördan för medlemsstaterna. Regeringen delar kommissionens bedömning att förslaget är förenligt med proportionalitetsprinciperna.

4. Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget presenterades på jordbruks- och fiskerådet den 26 januari och kommer att förhandlas i rådsarbetsgrupp under våren. För att undvika potentiella störningar i den internationella handeln, från vilken EU:s ekologiska sektor i hög grad drar nytta, behöver förordningen träda i kraft innan den 31 december 2026.

4.2 Fackuttryck och termer